

Відповідно до частини 3 статті 24 Закону України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 463-IX педагогічна діяльність вчителя, зокрема, включає діяльність у межах його педагогічного навантаження, норма якого на одну тарифну ставку становить 18 навчальних годин на тиждень.

Частиною 5 статті 24 зазначеного Закону України передбачено, що розподіл педагогічного навантаження у закладі освіти затверджується його керівником відповідно до вимог законодавства. Педагогічне навантаження педагогічного працівника закладу освіти обсягом менше норми, передбаченої цією статтею, встановлюється за його письмовою згодою.
Перерозподіл педагогічного навантаження протягом навчального року допускається у разі зміни кількості годин з окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів), що передбачається навчальним планом закладу освіти, або за письмовою згодою педагогічного працівника з додержанням законодавства про працю.

Відповідно до пункту 63 Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти України від 15.04.1993 № 102, навчальне навантаження між вчителями розподіляє керівник за погодженням із профспілковим комітетом залежно від кількості годин, передбачених навчальними планами, наявності відповідних педагогічних кадрів та інших конкретних умов, що склались у закладі освіти.

Пунктом 20 Типових правил внутрішнього розпорядку для працівників державних навчально-виховних закладів України , затверджених наказом Міністерства освіти України від 20.12.1993 № 455, керівник закладу освіти зобов'язаний доводити до відома педагогічних працівників у кінці навчального року (до надання відпустки) педагогічне навантаження в наступному навчальному році.

Пунктом 4.2.7 Галузевої угоди між Міністерством освіти і науки України та Всеукраїнськими Профспілками працівників освіти і науки на 2021 – 2025 роки , підписаної 26.05.2021 та зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 18.06.2021 за № 12 (далі — Галузева угода), рекомендовано керівникам закладів освіти, відповідним профспілковим органам залучати до викладацької роботи керівних, педагогічних та інших працівників закладів освіти, працівників інших підприємств, установ, організацій лише за умови забезпечення штатних педагогічних працівників навчальним навантаженням в обсязі не менше відповідної кількості годин на ставку.

Пунктом 6.3.1 Галузевої угоди її сторони рекомендують керівникам закладів освіти при встановленні вчителям навчального навантаження на новий навчальний рік зберігати, як правило, його обсяг, а також дотримуватися принципу наступності роботи, викладання предметів у класах, групах.

Пунктом 5.3.25 Галузевої угоди Міністерство освіти і науки України рекомендує органам управління освітою, керівникам закладів освіти продовжувати до закінчення строку чинності строкового трудового договору, укладеного на підставі Прикінцевих положень та статті 22 Закону України «Про повну загальну середню освіту» , трудовий договір на новий термін, але не менше ніж на три роки.

Згідно зі статтею 9 Закону України «Про колективні договори і угоди» та з пунктом 1.4 Галузевої угоди її положення поширюються на працівників закладів освіти, які перебувають у сфері дії сторін угоди, та діють безпосередньо і є обов'язковими для включення до колективних договорів.

Крім того, статтею 2 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» від 16.12.1993 № 3721-XII

(далі — Закон України № 3721) встановлено, що дискримінація громадян похилого віку в галузі праці та в інших сферах забороняється, а посадових осіб, які порушують ці гарантії, притягають до відповідальності згідно з чинним законодавством України.

Стаття 10 Закону України № 3721 передбачає, що громадянами похилого віку визнаються особи, які досягли пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», а також особи, яким до досягнення зазначеного пенсійного віку залишилося не більш як півтора року.

Відповідно до статті 26 Закону «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» пенсійним віком є досягнення особою 60 років.

Статтею 48 Закону України № 3721 встановлено, що трудові колективи зобов'язані створювати обстановку гуманного ставлення до громадян похилого віку, які працюють або працювали до виходу на пенсію в цих колективах, подавати всіляку допомогу для задоволення їх потреб та запитів.

Стаття 49 Закону України № 3721 передбачає, що посадові особи та інші громадяни, винні в порушенні прав і свобод громадян похилого віку, несуть встановлену законом матеріальну, дисциплінарну, адміністративну та кримінальну відповідальність.

Отже, зменшення розподіленого педагогічного навантаження вчителеві пенсійного віку, який отримує пенсію за віком та є громадянином похилого віку без його згоди, а також перерозподіл педагогічного навантаження на користь керівника закладу загальної середньої освіти, є дискримінацією за віковою ознакою, неетичним і негуманним ставленням до таких педагогічних працівників.

З використанням матеріалів журналу «Практика управління закладом освіти».

Ю. ДЄМЄНТЬЄВА

Юрисконсульт Миколаївської обласної організації

Профспілки працівників освіти і науки України.